

6197!...

Ecz. Ersoy ZEREYAK
Yayın Kurulu Üyesi

Avrupa Birliği sürecinde olduğumuz bu dönemde gerek eczacılık alanındaki gerekse ilaç sektöründeki değişimlerin yaşandığı bir süreçten geçiyoruz. Bu gelişmeler biz eczacıları etkileyecek yödedir. Avrupa birliği uyum süreci, yeni eczacılık trendi, halkın yeni ihtiyaçları, küreselleşme, Dünya'nın ve Türkiye'nin gelişmesi biz eczacıları gelişmelere karşı yenilenme ihtiyacı doğurmaktadır. Biz eczacılar her ne kadar bu gelişmlere karşı ayak uyduruyor kendimizi yeniliyorsak da belli bir yerde tıkanıyoruz. Bunun olmaması için bu yeniliklerle beraber yasal değişikliklerinde yapılması gerekmektedir. Bu yasal değişiklikler eczacılar tarafından ortaklaşa elbirliği içerisinde dayanışma göstererek belirlenmesi en doğru adım olacaktır. İşte bununla ilgili TEB'in yapmış olduğu çalışmalar sonucu 6197 sayılı eczacılar ve eczanelerle ilgili yasada yeni taslaklar oluşturulmuştur. Bu yasa en son değişikliğine 24 Aralık 1953 yılında uğramış ve bugüne kadar hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Bazı değişikliklerle şu an gündeme gelmiştir. Bu yöndeki TEB'in hazırlamış olduğu taslağı genel olarak beraber inceleyelim.

Madde 1 - 6197 sayılı eczacılar ve eczaneler hakkında kanunun 5. maddesi aşağıdaki şekilde tasarlanmıştır.

Madde 1/5 - Serbest eczaneler ancak eczacılık yapma hakkına sahip eczacı tarafından bölge eczacı odası ve İl Sağlık Müdürlüğüne eczane açılacak yeri krokisiyle eczacılıkla ilgili kanunlara uygun olduğu ve muvazalı olmadığı hususunda verilmiş değerlendirme raporu, İlk Sağlık Müdürlüğü'nün teklifi ve Vali oluru ile onaylanmış bir ruhsatla açabilir. En geç 15 iş günü içerisinde İl Sağlık Müdürlüğü ve Bölge Eczacı Odası tarafından ortaklaşa ruhsatname düzenlenir ve valilikçe

onaylanan ruhsat eczacıya teslim edilir. Eczane nakillerinde il Müdürlüğüne teslim edilen ruhsatın bir örneği eczaneye asılmak üzere eczacıya teslim edilir.

Serbest eczane açma veya serbest eczanelerde sorumlu müdür olarak çalışmak isteyen bir eczacı en az 1 yıl "yardımcı eczacılık" yapmış olmalıdır. Bu yardımcı eczacılar İl Sağlık Müdürlüğü ve bölge eczacı odalarının denetimlerinde en az 3 kez eczanede görevi başında (mazeretsiz olarak) tespit edilmediği takdirde çalışma süresi geçerli sayılmayacaktır.

Bu yardımcı eczacılık mesleğimiz açısından çok olumlu bir değişiklik olacaktır. Çünkü eczacılık fakültesini bitiren bir eczacı serbest eczane açtığı durumda eczanenin işleyişi ve yürütülmesi açısından deneyim sahibi olmadığından eczacılık görevini tam olarak yerine getirmekte güçlük çekiyor. Bu yardımcı eczacılık ile yapılacak bir yıllık çalışma süresi içinde eczacı bu deneyimi kazanacak ve kendi eczanesini açtığında daha rahat bilgi ve deneyim ile eczanesini işletecektir. Ayrıca günlük yaşamda eczane işleri için bankalar, kurumlar ve diğer bürokrasi işleri için eczacı eczanesini bıraktığında eczanenin başında yardımcı eczacı bulunacaktır.

Madde 3- f bendine göre eczacının yardımcı eczacı olarak çalıştığı eczaneden ve eczacılık fakülteleri TEB'den alınmış başarılı ve yeterli olduğuna dair eczacılık fakülteleri, TEB ve Sağlık Bakanlığı koordinasyonu ile düzenlenmiş sınavdan alınmış başarı belgesi.

Madde 4- Eczane sahibi olupta askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına çağrılanlar, Milletvekili, Belediye Başkanı, TEB Başkanı, TEB Genel Sekreteri ile serbest eczane sayısı 500'ü geçen bölge eczacı odası başkanı, bu görevlerine devam ettiği müddetçe eczanelerine bir mesul müdür atamak zorundadırlar.

Madde 5- Eczane açma talepleri nüfus ve eczaneler arası mesafeye göre değerlendirilir.

a) Nüfusu 20.000'e kadar olan yerlerde 2500 kişiye 1 eczane,

b) Nüfusu 20.000'den fazla olan yerlerde 3500 kişiye 1 eczane olacak şekilde ve yeni açılan her eczanenin diğer eczaneye mesafesinin (kapıdan kapıya) en az 100 metre olması zorunludur.

Aynı mahal içerisinde faaliyet gösteren eczanelerin nakli durumlarında nüfus yoğunluğu kısıtlaması uygulanmaz. Her iki eczane arasında en az 100 metre mesafe uygulanması şartına devam edilir. Ancak, özel veya resmi yataklı veya yataksız tedavi kurumlarının giriş ve çıkış cephelerine 200 metre mesafe içerisindeki alanda açılacak eczaneler arasında yukarıda belirlenen mesafe koşulları aranmaz.

Böyle bir uygulamanın başlaması durumunda eczanesi olmayan bölgelere de eczane açılması söz konusu olacaktır. Böylelikle eczanesi olmayan sağlık hizmetinden yoksun yerleşim yerlerinde bu hizmeti almış olacaktır. Bu uygulamanın diğer bir iyi yanı da eczacılar arasındaki rekabet bir nevi azalacaktır.

Madde 6- İlgili bakanlıktan izin veya fiyat alınarak üretilen veya ithal edilen tedavi, koruma ve teşhis amaçlı kullanılan tüm tıbbi farmasötik ürünler, bitkisel drog ve tıbbi ürünler, ziraatte kullanılan kimyevi maddeler, veteriner ilaçları, itriyat, kozmetik, parfümeri, medikal malzemeler, çocukların beslenme ve anne sütünü yetersizliğinde kullanılan tüm mamalar ile erişkinlerin metabolizma bozukluklarında kullanılan tüm destekleyici ürünler de eczanelerde satılabilir.

Burada en önemli olay hastaya en iyi danışmanlığı yapabilecek olan eczacılara mamaların geri verilmesi olacaktır. Diğer bir husus veteriner ilaçları; özellikle buna değinmek istiyorum. 1996 yılında alınan bir kararla veteriner ilaçları veterinerlere satma yetkisi verildi. Avrupada bir çok ülkede veterinerler ya muayene yapabiliyor yada ilaç satabiliyorlar her ikisini bir arada yapamamaktadırlar. Oysa bizim ülkede böyle bir şey söz konusu değildir. Bu olay doktorun muayeneyi yapıp ilacı satmasına benzer. Veteriner ilaçlarında eczanelerde satılması gerekmektedir.

Madde 7- Bölge eczacı odası ve İl Sağlık Müdürlüğünce yapılan ortak denetimler neticesinde eczacının yıl içerisinde görevi başında (mazeretsiz olarak) bulunmadığını üç kez tutanakla tespit edilmesi halinde eczanenin faaliyeti İl Sağlık Müdürlüğü tarafından durdurulur. Sorumlu eczacıdan bir hafta içinde konuyla ilgili gerekçeli itiraz gelmediği takdirde ruhsatı iptal edilir.

Serbest eczacılar, mesleki bilgilerinin güncelleştirilmesi ve halk sağlığının korunması amacıyla TEB koordinatörlüğünde

Sağlık Bakanlığı, ilgili fakülteler ve TEB'nin ortak olarak düzenleyeceği MİEP (Meslek İçi Eğitim Programları) katılmak zorundadırlar.

Yıl içinde %60 devam zorunluluğu ve başarılı olduğunu belgelemelidirler. Denetimlerde bu belgeleri ibraz edemeyen eczanelerin ruhsatları bu programları tamamlayana kadar askıya alınır.

Bir çok eczacı eczanesi başında bulunmayıp eczaneyi başkalarına bırakmaktadır. Psikolojik durumu iyi olmayan eczanesini başka kişilerin işlettiği eczaneler, bilgisinden tamamen uzaklaşmış halk sağlığını koruyabilecek bilgiye sahip olmayan eczacılar için bu uygulama çok iyi olacaktır. Böylelikle eczacı eczanesi başında bulunacak bilgisini MİEP ile tazeleyip halka daha iyi danışmanlık yapabilecektir.

Geçici Madde 2- Eczacılar 65 yaşından sonra eczane açamazlar. Bu kanunun yayınlanmasından önce hali hazırda eczane eczacısı olarak çalışan eczacılarda bu yaşların başlangıcı itibarıyla yanlarında "yardımcı eczacı" çalıştırmak zorundadırlar. Bu uygulamayla beraber yeni eczacılarımıza iş olanağı sağlanmış olacaktır. Yardımcı eczacıların da daha iyi deneyim ve tecrübe sahibi olması avantaj sağlayacaktır. Bu şekilde halkla daha geniş hizmet verilebilecektir.

Bir gecede ani bir operasyonla veterinerlere ilaç satma yetkisi verililebiliyorsa bundan sonrada böyle ani gece operasyonlarıyla yeni uygulamalara maruz kalmak istemiyoruz. Eczacılar ve meslek odaları olarak bunun arkasında durmalıyız. Halk sağlığı açısından bu gereklidir.

6197 sayılı kanunu üzerin de yapılan bu taslağın aynı olduğu şekilde çıkarılması eczaneler ve meslek odalarının bu konuya daha duyarlı olup. Kanunun bu şekilde değişmesi için çaba harcamadıkları.

AB süreci içerisinde bulunduğumuz bu dönemlerde yapılan değişiklikler ilaç fiyatları, gelişen dünyaya Türkiye'nin ayak uydurması gelişmeleri takip etmesi eczacılarında bu yönde birşeyler yapabilmesi için yeniliklerle beraber 6197 sayılı kanunun yukarıda belirttiğimiz TEB bünyesinde yapılan çalışmalar doğrultusunda ve bundan sonraki yapılacak yeni çalışmalar ve taslaklarla değişmesi gerekmektedir. Bu konuda tüm eczacı ve meslek odalarımızın duyarlı olmasını bekliyoruz.

6197